

ZARZĄDZENIE nr 63/2016

BURMISTRZA SZPROTAWY

z dnia 29 grudnia 2016 r.

w sprawie wprowadzenia polityki zarządzania ryzykiem
w Urzędzie Miejskim w Szprotawie

Na podstawie art. 68 ust. 2 i art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1870 z późn.zm.¹) oraz Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz.Ur. MF Nr 15, poz. 84) zarządzam, co następuje:

wprowadzam

POLITYKĘ ZARZĄDZANIA RYZYKIEM
W URZĘDZIE MIEJSKIM W SZPROTAWIE

§ 1. 1. System kontroli zarządczej bazuje na systemie zarządzania ryzykiem.

2. Zarządzanie ryzykiem w Urzędzie Miejskim w Szprotawie ma przyczynić się do poprawy we wszystkich obszarach zarządzania oraz ograniczyć ewentualne negatywne skutki zdarzeń do akceptowalnego poziomu, w szczególności w zakresie efektywnego zarządzania zasobami, zapewniania ochrony majątku i efektywności finansowej oraz ochrony wizerunku jednostki.

§ 2. Ryzykiem jest zdarzenie o określonym podobieństwie, którego wystąpienie może mieć negatywny wpływ na realizację założonych celów, planów i zadań Urzędu Miejskiego w Szprotawie.

§ 3. Zarządzanie ryzykiem to udokumentowany i cyklicznie powtarzany proces, składający się z następujących etapów:

- 1) określenia celów i zaplanowaniu zadań,
- 2) identyfikacja ryzyk,
- 3) analiza ich skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia,
- 4) ocena ryzyk,
- 5) ustanawiania mechanizmów kontrolnych i reakcja na zidentyfikowane ryzyka.

§ 4. Określając listę celów i zadań w pierwszej kolejności należy:

- 1) określić cele i zadania komórki w co najmniej rocznej perspektywie; ich wykonanie należy monitorować za pomocą wyznaczonych mierników;
- 2) zapewnić odpowiedni system monitorowania realizacji celów i zadań w komórce;
- 3) przeprowadzać ocenę realizacji celów i zadań pod względem oszczędności, efektywności i skuteczności;
- 4) wskazać osoby odpowiedzialne za ich wykonanie.

§ 5. 1. Przed przystąpieniem do identyfikacji rodzajów ryzyka występujących w danej komórce organizacyjnej, należy ustalić listę zadań do realizacji, uwzględniając podział na poszczególne komórki organizacyjne Urzędu. Do listy zadań, co najmniej raz w roku, należy opracować wykaz zdarzeń niepewnych – rodzajów ryzyka, wraz z funkcjonującymi jak i proponowanymi mechanizmami kontrolnymi ograniczającymi występujące ryzyko.

2. Zadaniem kierowników jest odpowiedzenie na pytanie, co może w przyszłości nastąpić, gdy wyznaczony cel nie zostanie osiągnięty. Przy identyfikacji ryzyka należy:

¹ Zmiany wymienionej ustawy ogłoszone w Dz.U. z 2016 r. poz. 1984 i 1948

Beata Somborska-Sauk

- 254
- 1) nie rzadziej niż raz w roku dokonywać identyfikacji ryzyka w odniesieniu do celów i zadań komórki;
  - 2) zidentyfikowane ryzyka poddać analizie mającej na celu określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka i możliwości jego skutków;
  - 3) określić akceptowalny poziom ryzyka;
  - 4) do każdego zidentyfikowanego ryzyka określić rodzaj wymaganej reakcji;
  - 5) określić działanie, które należy podjąć w celu zmniejszenia danego ryzyka do akceptowalnego poziomu;
  - 6) dokonać hierarchizacji rodzajów ryzyka (uporządkować je malejąco według przyznanych ocen).

3. Wszystkie informacje o ryzyku należy wprowadzić do **Rejestru ryzyka**. Rejestr ryzyka prowadzony jest w formie papierowej i elektronicznej (arkusz kalkulacyjny). Rejestr winien zawierać wszystkie rodzaje zidentyfikowanego ryzyka oraz na przestrzeni roku zmieniać się tak, by odzwierciedlać dynamiczny charakter ryzyka oraz sposób zarządzania komórką.

§ 6. 1. Każde zidentyfikowane ryzyko podlega analizie mającej na celu oszacowanie ryzyka poprzez określenie:

- 1) prawdopodobieństwa jego wystąpienia (P) – ocena punktowa w skali **od 1 do 4**,
- 2) wpływu (skutku, straty), jaki będzie miało ewentualne wystąpienie tego zdarzenia (S) - ocena punktowa w skali **od 1 do 4**.

Łączna relacja (iloczyn) tych dwu wartości określa **istotność ryzyka** i obliczana jest według wzoru:

$$\text{Istotność Ryzyka} = P \times S$$

gdzie:

P – prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka,

S – wielkość straty, skutku bądź wpływu, jaki będzie miało ewentualne wystąpienie tego zdarzenia.

2. Do określenia **prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka (P)** należy stosować następujące definicje, gdzie przypisane im kryteria odnoszą się do:

1 – małe prawdopodobieństwo, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub jego przypadki będą pojedyncze),

2 – średnie prawdopodobieństwo, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub ryzyko będzie krystalizować się okazjonalnie, bądź w wyniku zbiegu niezwykłych okoliczności),

3 – wysokie prawdopodobieństwo, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub ryzyko będzie się krystalizować dość często, bądź w wyniku równoczesnego występowania różnych problemów i okoliczności),

4 – bardzo wysokie prawdopodobieństwo, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub ryzyko będzie systematycznie narastać).

3. Do określenia **wpływu ryzyka (S)** na realizację zadań stosuje się następujące definicje, gdzie przypisane im cyfry odnoszą się do:

1 – mały wpływ ryzyka – rozwiązywanie problemu będzie wymagało pewnego nakładu czasu/zasobów, lecz problem nie spowoduje trwałej szkody i wywrze mały wpływ na wyniki finansowe. Może spowodować krótkotrwałe lub niewielkie zakłócenia w działalności.

2 – średni wpływ ryzyka – rozwiązanie problemu będzie wymagało umiarkowanego nakładu czasu/zasobów. Usunięcie skutków (powstałych strat) będzie wymagało czasu. Wywrze wpływ na wyniki finansowe, których ranga będzie wymagała ujawnienia. Może stać się wydarzeniem publicznym. Może spowodować zakłócenia w działalności.

3 – wysoki wpływ ryzyka – rozwiązanie problemu będzie wymagało dużego nakładu czasu/zasobów – w tym kierownictwa wyższego szczebla. Usunięcie skutków (strat) będzie bardzo trudne. Wyrze poważny wpływ na wyniki finansowe i może stać się ważnym wydarzeniem publicznym. Może doprowadzić do nie zrealizowania kluczowego celu.

4 – bardzo wysoki wpływ ryzyka – rozwiązanie problemu będzie wymagało dużego nakładu czasu/zasobów – w tym kierownictwa wyższego szczebla. Usunięcie skutków (strat) będzie bardzo trudne lub wręcz niemożliwe. Wyrze istotny wpływ na wyniki finansowe i stanie się ważnym wydarzeniem publicznym. Doprowadzi do nie zrealizowania kluczowego celu.

4. Istotność ryzyka jest oceniana w następujący sposób:

- a) bardzo wysokie ryzyko: **15-16 punktów**,
- b) wysokie ryzyko: **12-14 punktów**,
- c) średnie ryzyko: **5-11 punktów**,
- d) niskie ryzyko: **0-4 punktów**.

5. Po przeprowadzeniu oceny istotności ryzyka do każdego określonego zadania, każdy kierownik zobowiązany jest uszeregować zadania według ich ważności. Ważność określana jest przez ilość istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych do każdego zadania.

6. Ostatecznym wynikiem identyfikacji i analizy ryzyka jest lista zadań realizowanych przez daną komórkę organizacyjną, uszeregowanych według ich ważności.

§ 7. 1. Kierownicy komórek organizacyjnych są zobowiązani udokumentować przeprowadzoną w podległej komórce analizę ryzyka, w szczególności poprzez utworzenie **Rejestru ryzyka** dla zadań realizowanych przez komórkę. Wzór rejestru ryzyka stanowi załącznik nr 1 do Zarządzenia.

2. Kierownicy komórek organizacyjnych przekazują w formie papierowej i elektronicznej rejestr zidentyfikowanych rodzajów ryzyka Zespołowi ds. kontroli zarządczej **do 28 lutego każdego roku**.

§ 8. 1. Decyzje w sprawie odpowiedzi na ryzyko podejmują, w zależności od rodzaju i oceny ryzyka:

- 1) kierownik jednostki,
- 2) kierownicy komórek organizacyjnych w zakresie swoich uprawnień.

2. Podstawą decyzji w sprawie działań, które należy podjąć w celu ograniczenia ryzyka (odpowiedzi na ryzyko) jest porównanie oceny ryzyka z akceptowanym poziomem ryzyka oraz porównanie kosztów wdrożenia środków służących ograniczeniu ryzyka ze spodziewanymi korzyściami ze zmniejszenia tego ryzyka.

3. Działania podejmowane w stosunku do ryzyka mogą polegać m.in. na:

- 1) zakończeniu działalności obciążonej zbyt dużym ryzykiem,
- 2) przeniesieniu ryzyka (np. ubezpieczenie),
- 3) zmniejszeniu ryzyka do akceptowalnego poziomu (poprzez ustalenie procedur postępowania i mechanizmów kontroli wewnętrznej),
- 4) tolerowaniu ryzyka i ewentualnym opracowaniu planów awaryjnych na przypadki urzeczywistnienia się ryzyka,
- 5) monitorowaniu ryzyka.

§ 9. 1. Monitorowanie ryzyka ma na celu ustalenie czy ryzyko nadal występuje, czy pojawiło się nowe ryzyko, czy prawdopodobieństwo i oddziaływanie ryzyka zmieniło się oraz

Beate Sambor-Sank

czy mechanizmy kontroli wewnętrznej są skuteczne. Monitorowaniu podlega zarówno działalność jednostki, jak i zmiany zachodzące w środowisku zewnętrznym (np. zmiany polityczne, ekonomiczne, legislacyjne, społeczne).

2. Monitorowanie ryzyka jest procesem ciągłym, w który zaangażowani są wszyscy pracownicy jednostki.

3. Kierownicy komórek organizacyjnych odpowiadają przed kierownikiem jednostki za monitorowanie ryzyka występującego w nadzorowanym przez siebie obszarze działań.

4. Pracownicy komórek organizacyjnych odpowiadają przed swoimi bezpośrednimi przełożonymi za monitorowanie ryzyka występującego w wykonywanych przez siebie zadaniach.

5. Kierownicy komórek organizacyjnych przekazują kierownikowi jednostki w terminie **do 30 listopada każdego roku** informacje o rezultatach prowadzonego monitoringu ryzyka, występującego w nadzorowanym przez siebie obszarze działań na formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do Zarządzenia.

§ 10. 1. Za koordynację całego procesu zarządzania ryzykiem odpowiada zespół ds. kontroli zarządczej, który:

- 1) przeprowadza przynajmniej raz do roku przegląd systemu zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miejskim w Szprotawie, dokonuje przeglądu działań podejmowanych przez kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych w zakresie odpowiedzialności na zidentyfikowane ryzyko. Z przeglądu składa sprawozdanie kierownikowi jednostki, w którym:
- 2) przekazuje kierownikowi jednostki propozycje usprawnienia systemu zarządzania ryzykiem,
- 3) przekazuje kierownikowi jednostki informacje na temat najistotniejszych zidentyfikowanych rodzajów ryzyka i podjętych działaniach.

2. W celu realizacji swoich zadań w zakresie zarządzania ryzykiem zespół ds. kontroli zarządczej może zwracać się do kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych oraz innych pracowników o wyjaśnienia a także dokonywać przeglądu prowadzonej w komórkach organizacyjnych dokumentacji zarządzania ryzykiem.

§ 11. Traci moc zarządzenie nr 24/2012 Burmistrza Szprotawy z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie polityki zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miejskim w Szprotawie.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ

Józef Rubacha

KALUŃKA PRACOWNICY
Beata Samborowska-Sawicka
R-ZG-ZG

Załącznik Nr 1
do polityki zarządzania ryzykiem
w Urzędzie Miejskim w Szprotawie

**Rejestr ryzyka - arkusz identyfikacji, oceny
oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku**

RYZYO						PRZECIWDZIAŁANIE RYZYKU	
Lp.	Cel - zadanie	Ryzyko	Wpływ ryzyka (S)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka (P)	Istotność ryzyka (kol. 4X5)	Planowana metoda przeciwdziałania ryzyku	Osoby odpowiedzialne
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

.....
(data i podpis osoby składającej informację)

Informacja o rezultatach prowadzonego monitoringu ryzyka za 20..... rok	
Właściciel ryzyka (nazwa wydziału)	

I. Informacja na temat zagrożeń przy realizacji celów

CZĘŚĆ A

Informuję, iż w 20..... roku w nadzorowanym przeze mnie obszarze działalności tut. Urzędu:

- zostały zrealizowane cele – zadania wynikające z planu pracy,
- nie wystąpiły ryzyka wskazane w Rejestrze ryzyka,
- nie zmienił się poziom istotności zidentyfikowanych zagrożeń,
- nie zidentyfikowano nowych zagrożeń, które nie byłyby ujęte w Rejestrze ryzyka i poprzez swoje wystąpienie mogłyby zagrozić realizacji celów i zadań Urzędu.

Niniejsza informacja opiera się zarówno na mojej ocenie jak i danych pochodzących z:

- bieżącego monitoringu (planu pracy, sprawowanego nadzoru kierowniczego, Rejestru ryzyka, itp.),
- wyników audytu wewnętrznego,
- wyników samooceny kontroli zarządczej,
- wyników kontroli wewnętrznych,
- wyników kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji (należy wymienić):

.....

.....

.....

II. Informacja na temat podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie ryzyku

CZĘŚĆ B

Informuję, że w 20..... roku w nadzorowanych przez mnie obszarze działalności tut. Urzędu **wystąpiły** nowe ryzyka (nieujęte w Rejestrze):

tak   nie

1. Niezrealizowany cel (nazwa zadania):

.....
.....

- 1) Ryzyko (wraz z podaniem kategorii) .....
- a) przyczyny wystąpienia:.....
- b) skutki wystąpienia:.....
- c) proponowana metoda przeciwdziałania: .....
- d) osoby odpowiedzialne:.....
- e) podjęte działania naprawcze: .....

Ryzyko w sposób poważny zagraża realizacji celów i zadań Urzędu:

tak   nie

2. Niezrealizowany cel (nazwa zadania):

.....
.....

- 2) Ryzyko (wraz z podaniem kategorii) .....
- a) przyczyny wystąpienia:.....
- b) skutki wystąpienia:.....
- c) proponowana metoda przeciwdziałania: .....
- d) osoby odpowiedzialne:.....
- e) podjęte działania naprawcze: .....

Ryzyko w sposób poważny zagraża realizacji celów i zadań Urzędu:

tak   nie

CZĘŚĆ C

Propozycje aktualizacji lub zgłoszenia nowych ryzyk, zidentyfikowanych w nadzorowanym obszarze działania Urzędu (należy złożyć na wzorze rejestru ryzyk, zgodnie z procedurą obowiązującą w Urzędzie):

tak nie

CZĘŚĆ D

Efekty działań eliminujących, podjętych w przypadku ryzyk, które wystąpiły w poprzednim okresie sprawozdawczym (czy podjęte działania przynoszą spodziewane efekty, czy są wystarczające, czy istnieje konieczność podejmowania jakichkolwiek działań):

tak nie

III. Działania wymagające usprawnienia:

Nazwa zadania oraz ryzyka wraz ze wskazaniem kategorii:

.....
.....

Dotychczasowe działania:

.....
.....

Proponowane działania:

.....
.....

Spodziewane efekty:

.....
.....

.....

(data i podpis osoby składającej informację)